

Synpunkter från UFN gällande Policy för hantering av forskningsdata

UFN har med stort intresse tagit del av utkastet till Policy för hantering av forskningsdata och tackar för möjligheten att få inkomma med synpunkter.

Övergripande synpunkter

Nämnden ser positivt på att man kommit framåt i arbetet med att formulera denna policy för hantering av forskningsdata. I nedanstående remissvar anförs några viktiga övergripande synpunkter som UFN anser behöver beaktas och därtill några punkter som rör detaljfrågor.

- **Policy om öppen vetenskap i relation till integritetsfrågor och etikprövningslagen.** UFN konstaterar att ambitionen om öppen vetenskap delvis krockar med integritetsfrågor och etikprövningslagen och att detta är en krånglig fråga för forskare. Utkastet till policydokument behandlar denna fråga endast översiktligt och UFN ser ett behov av att problematisera den. Bland annat behövs ett förtydligande om Högskolan Dalarnas hållning vad gäller öppen vetenskap: ska man tolka policyn som att all forskningsdata vid Högskolan Dalarna ska göras tillgänglig? Vilka hänsyn behöver tas och hur ska man förstå relationen mellan öppen vetenskap och lagar som begränsar spridning av forskningsdata? Lagarna kan med fördel specificeras i policyn och ett kort resonemang tilläggas. På så sätt kan frågans komplexitet synliggöras samtidigt som forskare får ett stöd i att tolka intentionen bakom policydokumentet.
- **Ansvarsfördelning.** På sida 2 listas Högskolan Dalarnas övergripande ansvar för hantering av forskningsdata. Det framgår av denna uppräkningslista inte vilken/a funktion/er som ansvarar för att de fyra listade punkterna realiserar. UFN efterlyser preciseringar. UFN noterar därtill att stöd i form av exempelvis infrastruktur och rådgivning idag är bristfälligt och ser en risk med att Högskolan Dalarna fastställer en policy som man inte kan leva upp till. Detta är en större fråga om det stöd som behöver finnas på plats för att implementera policyn.
- **Datahantering vid byte av arbetsplats.** I utkastet finns skrivningar om vad som gäller vid byte av arbetsplats under Lagring av forskningsdata (s 3). Det behöver i policydokumentet framgå att forskning som etikprövas kan behöva genomgå en ny etikprövningsansökan vid byte av arbetsplats om det också innefattar byte av forskningshuvudman då Etikprövningsmyndigheten behöver ta ställning till den nya huvudmannen. Dokumentet behöver alltså beakta den procedur som gäller då en forskare som håller i ett projekt byter lärosäte. Frågan om lärosätesbyte behöver betraktas både som en datalagringsfråga och som en fråga om datahantering i ett pågående projekt.
- **Datahanteringsplan.** På sida 3 finns skrivningar om datahanteringsplan. UFN efterlyser preciseringar: gäller detta både intern- och externfinansierade

forskningsprojekt? Finns det en nedre gräns för forskningsfinansieringens omfattning eller ska datahanteringsplan skrivas oavsett anslagets storlek (ska till exempel en sådan skrivas även om forskaren erhållit bidrag om 50 000 kronor eller mindre)? Vad gäller vid ofinansierad forskning?

- **Förtydliganden om vad som räknas som ett forskningsprojekt.** Punkten ovan aktualiserar frågan om vad ett forskningsprojekt är. Är ett forskningsprojekt alltid finansierat? Definieras ett forskningsprojekt i relation till ett dataset eller till en forskningsprodukt (en artikel, exempelvis) eller på annat sätt?
- **Förtydliganden om vad som räknas som forskningsdata.** I dokumentet definieras forskningsdata som följer: ”Med forskningsdata menas analog och digital information som har samlats in eller skapats för att analyseras i ett vetenskapligt syfte och som ligger till grund för de resultat och slutsatser som forskningen genererar” (s 1). Det framgår inte om policyn även gäller data som tas fram i projekt som befinner sig i gränlandet mellan forskning och utbildning. Rimligen bör man förstå policyn som att den täcker doktoranders forskning (detta är dock inte uttalat), men gäller den även studenters ex-jobb, eller regleras de senare av andra dokument? Om studentarbeten innefattas i policydokumentet behöver klargöras relationen mellan å ena sidan öppen data och offentlighetsprincipen, å andra sidan integritetsfrågor, etik och exempelvis företagsintressen. Vad gäller forskningsdata i doktorandprojekt kan policyn behöva hantera de fall då doktorander är anställda vid Högskolan Dalarna, men genomför sin forskarutbildning vid annat lärosäte. Vid förekommande fall finns exempelvis sekretessavtal mot lärosätet där doktoranden är inskriven, men inte mot Högskolan Dalarna där doktoranden är anställd. Vad gäller för hantering av forskningsdata vid sådana fall? Behöver ytterligare avtal upprättas?

Övriga synpunkter

- ”Detta styrdokument klargör Högskolan Dalarnas målsättning för bevarande av samt öppen tillgång till forskningsdata” (s 1). Meningen bör ta in ”hantering” av forskningsdata också, vilket också är rubriken för policydokumentet.
- ”När forskningsdata finns öppet tillgängliga kan de återanvändas utan hinder” (s 1). Skrivningen behöver nyanseras för att ta in bland annat upphovspersonens rättigheter.
- Avtal vid externa samarbeten (s 2). Det är otydligt vilka samarbetsavtal som ska upprättas. Här saknas t ex upplysningar om personuppgiftsbiträdesavtal, PUBA.

/UFN, via Carl Olsmats (dekan) och Katherina Dodou (prodekan)